EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 5. 2020
COM(2020) 529 final

OZNÁMENIE KOMISIE

Aktualizovaná správa o sprísnenom dohľade – Grécko, máj 2020

{SWD(2020) 91 final}

SÚVISLOSTI

Vývoj hospodárskej situácie v Grécku, ako jeho hospodárske politiky sa monitorujú v rámci európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík a v rámci sprísneného dohľadu v súlade s nariadením (EÚ) č. 472/2013([1]). Vykonávanie sprísneného dohľadu pre Grécko([2]) znamená, že Grécko musí pokračovať vo vykonávaní opatrení na odstránenie zdrojov alebo potenciálnych zdrojov ekonomických a finančných ťažkostí a zároveň musí uskutočňovať štrukturálne reformy na podporu silného a udržateľného hospodárskeho rastu.

Sprísnený dohľad poskytuje komplexný rámec, ktorý umožňuje monitorovať hospodársky vývoj a vykonávanie politík nevyhnutných na zabezpečenie udržateľného oživenia hospodárstva. Umožňuje pravidelne hodnotiť najnovší vývoj hospodárskej a finančnej situácie v Grécku, monitorovať podmienky financovania krajiny a aktualizovať analýzy udržateľnosti dlhovej služby. Sprísnený dohľad poskytuje aj rámec pre hodnotenie celkového záväzku, ktorý prijalo Grécko voči Euroskupine 22. júna 2018. Ide o záväzok, že Grécko bude pokračovať v reformách prijatých v rámci Európskeho mechanizmu pre stabilitu, dokončí ich a zabezpečí, aby sa splnili ciele dôležitých reforiem prijatých v rámci programov finančnej pomoci. V tomto kontexte sprísnený dohľad umožňuje monitorovať vykonávanie osobitných záväzkov, ktoré spočívajú v tom, aby sa v dohodnutých lehotách do polovice roku 2022 dokončili kľúčové štrukturálne reformy, ktoré sa začali v rámci programu v šiestich kľúčových oblastiach. Konkrétne ide o tieto oblasti: i) fiškálne a fiškálno-štrukturálne politiky, ii) sociálne zabezpečenie, iii) finančná stabilita, iv) trh práce a trh s výrobkami, v) Helénska spoločnosť pre majetok a účasti a privatizácia a vi) modernizácia verejnej správy([3]). V tejto správe sa posudzuje desať očakávaných osobitných záväzkov spolu s opatreniami, ktoré boli prijaté v nadväznosti na predchádzajúce záväzky.

Táto správa je šiestou správou o sprísnenom dohľade nad Gréckom. Správa vychádza zároveň s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny, ktoré boli adresované Grécku v rámci európskeho semestra, a s posúdením programu stability Grécka na rok 2020. Správa je založená na zisteniach misie, ktorá sa uskutočnila na diaľku 8. a 23. apríla 2020, a pravidelného dialógu s orgánmi. Misiu vykonala Európska komisia v súčinnosti s Európskou centrálnou bankou([4]); Medzinárodný menový fond sa na misii zúčastnil v rámci svojho cyklu monitorovania po ukončení programu, zatiaľ čo Európsky mechanizmus pre stabilitu sa na nej zúčastnil v rámci svojho systému včasného varovania a v súlade s memorandom o porozumení z 27. apríla 2018 o pracovných vzťahoch medzi Európskou komisiou a Európskym mechanizmom pre stabilitu.

Na základe tejto správy by Euroskupina mohla prijať rozhodnutie o uvoľnení ďalšieho súboru politicky podmienených dlhových opatrení v objeme 748 miliónov EUR. Tieto opatrenia boli dohodnuté s Euroskupinou 22. júna 2018 a zahŕňajú prevod súm rovnajúcich sa

---

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia, Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1.

([2]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/280, C(2020) 901 z 20. februára 2020 o predĺžení sprísneného dohľadu pre Grécko.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Pracovníci ECB sa na hodnotiacej misii zúčastnili v súlade s právomocami ECB, a teda poskytli expertízu v oblasti politík finančného sektora a kritických makroekonomických otázok, ako sú celkové fiškálne ciele, udržateľnosť a potreby financovania. Pred hodnotiacou misiou sa uskutočnila technická misia, ktorá takisto prebehla na diaľku od 26. marca do 7. apríla 2020.

príjmom vyplývajúcim z hodnoty gréckych štátnych dlhopisov, ktoré majú v držbe centrálne banky v rámci programu pre trhy s cennými papiermi a dohody o čistých finančných aktívach, ako aj upustenie od zvyšovania úrokovej marže pri určitých pôžičkách poskytovaných z Európskeho nástroja finančnej stability. Druhá tranža politicky podmienených dlhových opatrení bola uvoľnená po zasadnutí Euroskupiny 4. decembra 2019, okrem iného na základe posúdenia vykonávania gréckych záväzkov do polovice roku 2019 uvedeného v správe o sprísnenom dohľade prijatej Komisiou 20. novembra 2019([5]).

CELKOVÉ POSÚDENIE

Šírenie koronavírusu zásadným spôsobom zmenilo sociálnu a hospodársku realitu Grécka, rovnako ako vo väčšine ostatných členských štátov. Grécka vláda zareagovala rýchlo a už na konci februára začala zavádzať opatrenia s cieľom zamedziť šíreniu koronavírusu. Podobne ako v ostatných členských štátoch aj v Grécku tieto opatrenia vážne zabrzdili hospodársku činnosť a priamo alebo nepriamo zasiahli veľkú časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Orgány zodpovedne prispôsobili svoje politické priority, rýchlo uvoľnili veľký objem prostriedkov na opatrenia na podporu príjmu a likvidity, no popritom sa naďalej snažili pokračovať v reformách, ktorými sa podporí oživenie po tom, čo odznejú následky narušení spojených s pandémiou. V rámci okamžitej reakcie bol prijatý široký okruh fiškálnych opatrení na podporu príjmu domácností a podnikov, ktoré ohrozuje výpadok dopytu, a na investovanie likvidity do hospodárstva, a to aj prostredníctvom odkladov platby dane a prostredníctvom záruk pre obchodné banky, aby sa podporilo poskytovania nových úverov. Vláda takisto výrazne zvýšila objem finančných prostriedkov na financovanie systému zdravotnej starostlivosti a modernizuje pracovnoprávne predpisy s cieľom uľahčiť režimy skráteného pracovného času.

Grécko pritom využije aj podporu poskytovanú na úrovni EÚ. Európska centrálna banka oznámila núdzový pandemický program nákupu aktív s prostriedkami vo výške 750 miliárd EUR, ktorý bude zahŕňať grécke štátne dlhopisy, a rozhodla dočasne uľahčiť požiadavky Eurosystému na kolaterál, ako aj uvoľniť určité regulatórne požiadavky týkajúce sa bankového sektora s cieľom podporiť dostupnosť úverov. Grécko takisto využíva iniciatívu Komisie na čo najlepšie využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov v rámci reakcie na pandémiu (investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus), plánovanú dočasnú podporu na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) a podporu Európskej investičnej banky na zmiernenie vplyvu na investície. Podpora na riadenie migrácie bude k dispozícii prostredníctvom akčného plánu okamžitých opatrení na podporu Grécka a prostredníctvom mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.

V snahe posilniť dynamiku reforiem a podporiť obnovenie udržateľného oživenia hospodárstva po skončení pandémie koronavírusu grécke orgány prijali niekoľko doplnkových záväzkov vo viacerých oblastiach politiky. Tieto iniciatívy dopĺňajú aktuálne úsilie, ktoré vyvíjajú orgány v snahe riešiť zvyšné štrukturálne nedostatky, a povedú k lepšiemu fungovaniu verejnej správy a k zlepšeniu podnikateľského prostredia. Doplnkové záväzky zahŕňajú opatrenia v týchto oblastiach: i) zlepšenie regulačného rámca pre podnikanie; ii) zlepšenie a modernizácia rámca pre individuálne pracovné právo; iii) zlepšenie fungovania justičného systému; iv) zvýšenie kapacity najvyššej rady pre výber civilných pracovníkov a posilnenie kontroly nad prijímaním dočasných zamestnancov; v) prijatie a vykonávanie hlavného plánu národnej dopravy, ako aj prepracovanie právneho rámca na schvaľovanie plánov udržateľnej mestskej mobility a pristúpenie k vypracovaniu plánov udržateľnej mestskej mobility

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

pre hlavné mestské strediská; vi) príprava holistickej stratégie na ochranu, riadenie a investičné využívanie gréckych nehnuteľností vo vlastníctve štátu; vii) úplný rozvoj plánu realizácie strategických projektov týkajúcich sa veľkých projektov v oblasti infraštruktúry; viii) vytvorenie lepšieho mechanizmu podpory a plnenia (nástroj na prípravu projektov) a jeho úplné zavedenie do praxe s cieľom pripravovať a realizovať projekty verejnej infraštruktúry, ako aj projekty verejno-súkromných partnerstiev; ix) prijatie novej stratégie verejného obstarávania na roky 2021 – 2025; x) zavedenie projektov elektronického zdravotníctva a rozšírenie ich rozsahu; xi) vypracovanie národného strategického politického rámca pre zdravotnú starostlivosť; xii) zlepšenie plánovania zdravotnej starostlivosti prostredníctvom priradenia dostupných zdrojov na potreby v oblasti zdravotnej a dlhodobej starostlivosti; xiii) zlepšenie vzdelávacieho systému prostredníctvom reforiem vysokoškolského a odborného vzdelávania a príprava systému hodnotenia; xiv) zavádzanie digitálnych projektov na podporu elektronickej správy vecí verejných; a xv) vykonávanie projektov digitalizácie geopriestorových údajov.

V tejto správe sa dospelo k záveru, že napriek mimoriadnym okolnostiam spôsobeným pandémiou koronavírusu Grécko prijalo opatrenia potrebné na dosiahnutie očakávaných osobitných záväzkov v oblasti reforiem. Pandémia má za následok bezprecedentné narušenie hospodárstva a vyžiadala si núdzové politické riešenia vnútroštátnych orgánov s podporou celoeurópskych iniciatív. Opatrenia na zamedzenie šírenia COVID-19 neviedli len k tomu, že zdroje sa museli nasmerovať na vykonávanie naliehavých priorít. Vedľajším účinkom bolo navyše aj závažné zníženie kapacity na vykonávanie reforiem, najmä v oblastiach závislých od procesov s vysokým podielom práce, ale aj v oblastiach, ktoré závisia od fungovania medzirezortných pracovných skupín alebo od legislatívnych či súdnych opatrení. Úzka spolupráca gréckych orgánov s inštitúciami je vítaná a v plnej miere sa uznáva nevyhnutnosť uprednostniť politiky, ktoré sa zameriavajú na naliehavé potreby s cieľom riešiť následky pandémie koronavírusu na zdravie a hospodárstvo. Takisto sa oceňuje, že grécke orgány pokračujú vo svojej snahe vykonávať prebiehajúce reformy, pokiaľ to je možné, a že sa rozhodli prikročiť k súboru doplnkových politických záväzkov. Aby sa podporila dôvera a udržateľné oživenie, v budúcnosti bude dôležité získať zdroje na zintenzívnenie snáh v oblastiach, kde došlo v minulosti k oneskoreniami. Týka sa to aj reforiem finančného sektora. Grécke orgány zároveň napredujú v plnení svojich záväzkov vytýčených do polovice roku 2020, ktoré sa spoločne s opatreniami nadväzujúcimi na predchádzajúce záväzky posúdia v druhej polovici roku.

MAKROEKONOMICKÝ ROZVOJ

Hospodársky dosah opatrení na zamedzenie šírenia COVID-19 sa v Grécku prejavuje viacerými spôsobmi. Tak ako v iných členských štátoch, zatvorenie všetkých podnikov, ktorých prevádzka nie je nevyhnutná, a problémy s ponukou pracovnej sily spôsobené opatreniami na zamedzenie šírenia nákazy, ktoré zamestnancom prikazujú zostávať doma, sťažujú zásobovanie tovarom a poskytovanie služieb. Zároveň bol dopyt negatívne postihnutý príslušnými výpadkami príjmov, ktoré sú len čiastočne zmiernené núdzovými opatreniami, ktoré prijali orgány. Obmedzené možnosti spotreby mali takisto negatívny vplyv na dopyt. Okrem toho si vyššia neistota, ako aj nižšia likvidita a nižšia miera poskytovania úverov pravdepodobne vyberú svoju daň v oblasti investícií.

Predpokladá sa, že mimoriadne ťažko zasiahnuté budú služby cestovného ruchu a námornej dopravy, čo sú dve veľmi dôležité odvetvia gréckeho hospodárstva. Cestovný ruch nevyhnutne utrpí v dôsledku cestovných obmedzení v Grécku a v zahraničí a výpadok rezervácií na letnú sezónu, ktoré by ľudia inak robili na jar, zvýši trvalosť účinkov pandémie vo väčšej miere než v iných sektoroch. Vážne postihnutý bude zrejme aj prosperujúci sektor kongresového cestovného ruchu, pretože závisí od konferencií, na ktorých sa zúčastňuje

veľký počet účastníkov. Námorná doprava, ďalšie dôležité exportné priemyselné odvetvie, utrpí v dôsledku poklesu celosvetového obchodu, ktorý sa očakáva v roku 2020.

V roku 2020 sa predpokladá zvýšenie nezamestnanosti a hospodárska kríza by mohla obrátiť aj nedávne zlepšenie v miere chudoby. Hoci opatrenia podporujúce prácu na kratší pracovný čas a neplatené voľno počas trvania opatrení na zamedzenie šírenia nákazy pomôžu zmierniť hospodársky šok, miera nezamestnanosti má podľa prognózy Komisie z jari 2020 dosiahnuť približne 20 %, čo predstavuje zvýšenie oproti 17,3 % v roku 2019, čím sa vymažú úspechy predchádzajúcich troch rokov. Vzhľadom na mimoriadne veľký podiel samostatne zárobkovo činných osôb a mikropodnikov v Grécku a vysoký počet sezónnych pracovníkov zostávajú domácnosti vystavené dlhému obdobiu nízkych príjmov, čo by mohlo viesť k výraznému zvýšeniu podielu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením v roku 2020 a po tomto roku. Tento podiel, ktorý v roku 2019 dosahoval 31 %, už aj tak vysoko prevyšoval priemer eurozóny (21 %), jeho trend bol však zostupný.

Mimoriadne nízke ceny ropy a tlak na znižovanie miezd budú pôsobiť na infláciu. Očakáva sa, že tlak na znižovanie bude pochádzať z výpadku príjmov najmä v sektore služieb. Zároveň pokles cien ropy čiastočne vyváži účinok na reálne príjmy.

Celkovo sa v roku 2020 podľa prognózy Komisie z jari 2020 očakáva pokles gréckeho reálneho HDP približne o 10 % a v roku 2021 by mal zaznamenať pomerne silné oživenie. Táto prognóza sa vyznačuje vysokým stupňom neistoty. Odhad je podmienený postupným uvoľňovaním opatrení na zamedzenie šírenia nákazy od polovice mája, v dôsledku ktorého by sa pokles hospodárskej činnosti väčšiny podnikov týkal iba druhého štvrťroku a tretieho štvrťroku v prípade odvetví súvisiacich s cestovným ruchom. Dlhšie cestovné obmedzenia trvajúce do druhej polovice roku by predstavovali riziko poklesu vzhľadom na ich vplyv na odvetvie cestovného ruchu. Očakáva sa, že politické opatrenia zmiernia hĺbku hospodárskej recesie a podporia výrazné oživenie HDP v roku 2021. Táto prognóza sa vyznačuje vysokým stupňom neistoty, pokiaľ ide o dĺžku trvania opatrení na zamedzenie šírenia nákazy, vývoj pandémie, ako aj vplyv hospodárskeho šoku na potenciálny HDP, úspory domácností a kvalitu aktív bánk.

FIŠKÁLNY VÝVOJ A VÝHĽAD

Grécko do tejto krízy vstúpilo v pomerne priaznivej fiškálnej pozícii, so značnými hotovostnými rezervami, výrazným primárnym prebytkom a nízkou potrebou strednodobého refinancovania svojho vysokého verejného dlhu. Mimoriadna fiškálna úprava vykonaná v priebehu programov aj po nich lepšie pripravila Grécko na zvládnutie pandémie koronavírusu v porovnaní s celosvetovou finančnou krízou spred desiatich rokov. Rozpočet už niekoľko rokov dosahuje vysoké štrukturálne prebytky a zároveň spĺňa alebo prekonáva fiškálne ciele. Grécko má takisto hotovostné rezervy takmer 34 miliárd EUR, ktoré predstavujú významnú výhodu vzhľadom na výpadok príjmov a mimoriadne výdavky na riešenie krízy.

Grécko dosiahlo svoj cieľ primárneho prebytku vo výške 3,5 % v roku 2019, pričom tento cieľ spĺňa už piaty rok za sebou. Celkové saldo dosiahlo 1,5 % HDP a výrazne prevyšuje priemer krajín eurozóny, ktorý je na úrovni –0,8 % HDP.

V záujme ochrany hospodárstva a v súlade s koordinovanou reakciou dohodnutou s Euroskupinou orgány prijali široký súbor fiškálnych opatrení. Tento balík fiškálnych opatrení zahŕňa osobitný systém podpory v nezamestnanosti pre zamestnancov, samostatne

zárobkovo činné osoby a jednotlivé podniky postihnuté krízou, platby vratných preddavkov spoločnostiam s výrazným poklesom tržieb v dôsledku krízy, platby príspevkov na sociálne zabezpečenie zamestnancov, ktorých pracovné zmluvy boli pozastavené, bonifikáciu úrokov z úverov pre malé a stredné podniky a vyššie výdavky na zdravotnú starostlivosť. Medzi ďalšie fiškálne opatrenia patrí pozastavenie vyrovnávania dlhov na príspevkoch na sociálne zabezpečenie, zľavy za včasné platenie daňových povinností a príspevkov na sociálne zabezpečenie, dočasná ekonomická podpora pre určité slobodné povolania a primárny sektor a niekoľko menších opatrení.

Okrem pandémie koronavírusu, ktorá prebieha od marca, Grécko takisto zápasí s obnovením migračného tlaku. V roku 2019 Grécko zaznamenalo nárast v počte prichádzajúcich migrantov o 46 % a prílev sa ešte viac zvýšil v prvom štvrťroku 2020. V snahe podporiť a uznať úsilie, ktoré Grécko vyvíja, aby zvládlo migračnú krízu, sa EÚ zaviazala poskytnúť Grécku núdzovú podporu vo výške 700 miliónov EUR. Výdavky súvisiace s migráciou, ktoré sa nefinancovali z prostriedkov EÚ, a preto boli vyňaté z primárneho salda monitorovaného v rámci sprísneného dohľadu, v roku 2019 dosiahli 0,1 % HDP a v roku 2020 sa očakáva ich zvýšenie na 0,2 % HDP. Orgány prijali kroky na zaznamenávanie týchto výdavkov v celej verejnej správe a vysvetlili, že okruh oprávnených nákladov zahŕňa mzdy príslušníkov polície pridelených na riadenie migračnej krízy.

Podľa aktualizovanej prognózy európskych inštitúcií([6]) sa očakáva, že primárne saldo sa v roku 2020 premení na deficit, než sa v roku 2021 vráti do prebytku, neistota je však mimoriadne vysoká. V čase písania tejto správy boli na potvrdenie rozsahu a závažnosti hospodárskeho a fiškálneho výpadku k dispozícii iba veľmi predbežné údaje. Konečné náklady na opatrenia prijaté na riešenie krízy, ako aj na ich postupné ukončenie, a úplné účinky automatických stabilizátorov na verejné financie sú takisto poznačené neistotou. S postupným ukončovaním opatrení a nástupom oživenia hospodárstva sa očakáva, že sa primárne saldo v roku 2021 opäť premení na prebytok. Vzhľadom na mimoriadne vysokú neistotu sa toto posúdenie bude aktualizovať na jeseň.

Grécko v rámci Paktu stability a rastu využíva rovnaké opatrenia flexibility ako ostatné členské štáty. Keďže sa postupne začali ukazovať dôsledky pandémie koronavírusu, Euroskupina 16. marca 2020 vyhlásila, že všetky členské štáty budú môcť v plnej miere využívať flexibilitu v rámci Paktu stability a rastu. V oznámení prijatom 20. marca 2020 Komisia súhlasila s názorom Rady, že prudký hospodársky pokles vyvolaný pandémiou koronavírusu oprávňuje aktiváciu všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu([7]). Tento názor 23. marca podporili ministri financií EÚ. Všeobecná úniková doložka umožňuje dočasne sa odchýliť od požiadaviek na rozpočet vrátane gréckych fiškálnych cieľov monitorovaných v rámci sprísneného dohľadu pod podmienkou, že to zo strednodobého hľadiska neohrozí fiškálnu udržateľnosť. Neznamená to, že sa pozastavujú postupy Paktu stability a rastu alebo záväzky Grécka, ale Komisia a Rada budú môcť vďaka tomu prijať nevyhnutné opatrenia na koordináciu politík s cieľom riešiť hospodárske následky pandémie.

Verejné financie čelia ďalším rizikám vzhľadom na prebiehajúce súdne prípady a záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme. Ako sa rozoberalo v predchádzajúcej správe, očakáva sa, že štátna rada vydá prelomový rozsudok o spätných platbách dôchodcom. Dodatočné fiškálne riziko vyplýva z prípadov proti spoločnosti na

([6]) Uverejnená ako prognóza Komisie z jari 2020: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_en.

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf

správu nehnuteľností vo verejnom vlastníctve, uvedených v piatej správe o sprísnenom dohľade, v prípade ktorých sa na odvolacom súde prejednáva platnosť nedávnych rozhodcovských rozsudkov. Ďalšie fiškálne riziká sa týkajú nákladov na reštrukturalizáciu podniku Hellenic Post (Grécka pošta) vrátane možného vyplatenia zvyšného záväzku vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme za roky 2013 – 2020.

VEREJNÉ INVESTÍCIE

Aby mohlo dôjsť po pandémii koronavírusu k rýchlemu oživeniu, prioritou a kľúčovou požiadavkou zostáva naplno uvoľniť potenciál verejných investícií. Investície sektora verejnej správy v roku 2019 zaostali za pôvodnými plánmi o 1,2 % HDP, podobne ako v predchádzajúcich rokoch. Keďže nevyčerpané prostriedky sa zhodujú s nižším čerpaním finančných prostriedkov EÚ v roku 2019, ich čistý vplyv na primárne saldo je vo všeobecnosti neutrálny. Opakované nedosahovanie cieľov investičných výdavkov však vyvoláva obavy vzhľadom na veľké investičné potreby krajiny. Preto je mimoriadne dôležité, čo najlepšie využívať finančné prostriedky EÚ, a v konečnom dôsledku dosiahnuť potrebný stimul na oživenie rastu.

Grécke orgány sa rozhodli podniknúť niekoľko dôležitých krokov na riešenie základných nedostatkov. Stanovili plán na rýchle vykonanie národného programu rozvoja prijatého v roku 2019. Orgány navyše súhlasili so zriadením nástroja na prípravu projektov a s vytvorením plánu realizácie nových projektov. Očakáva sa, že tieto opatrenia by mali prípravu a realizáciu projektov zrýchliť. Plán realizácie strategických projektov by mal byť podľa plánu úplne vypracovaný do januára 2021 a nástroj na prípravu projektov sa má uviesť do praxe v marci 2021. Orgánom sa takisto odporúča zlepšiť predvídateľnosť a koordináciu postupov súvisiacich s archeologickým výskumom a vyvlastňovaním na základe preskúmania predchádzajúcich reforiem.

Vykonávanie akčného plánu z novembra 2019 na posilnenie monitorovania a tvorby prognóz rozpočtu na verejné investície je na dobrej ceste. Investičný rozpočet sa zostavuje a plní nezávisle od neinvestičnej časti („bežného“) štátneho rozpočtu, čo si vyžaduje vysoké štandardy transparentnosti a toku informácií. Grécko v tejto súvislosti prijalo v novembri 2019 podrobný akčný plán na nápravu nedostatkov s harmonogramom vykonávania do roku 2021. Vykonávanie akčného plánu je vo všeobecnosti na dobrej ceste a orgány predpokladajú, že možné zdržania v dôsledku pandémie koronavírusu budú len krátke.

Orgány ďalej spolupracovali s európskymi inštitúciami v súvislosti s možným použitím súm rovnajúcich sa príjmom v rámci programu pre trhy s cennými papiermi a dohody o čistých finančných aktívach na zníženie hrubých potrieb v oblasti financovania alebo na financovanie ostatných dohodnutých investícií. Grécke orgány naznačili zámer použiť ďalšiu dostupnú tranžu súm rovnajúcich sa príjmom v rámci programu pre trhy s cennými papiermi a dohody o čistých finančných aktívach na zníženie hrubých potrieb v oblasti financovania. Na základe mandátu vydaného na zasadnutí Euroskupiny v decembri 2019 európske inštitúcie a orgány podnikli technické práce, aby uviedli vyhlásenia Euroskupiny z júna 2018 do praxe. V pracovnom postupe sa bude ďalej pokračovať na jeseň 2020 v kontexte pokroku dosiahnutého na zlepšovaní plánovania a plnenia uvedených verejných investícií.

DAŇOVÝ SYSTÉM A SPRÁVA VEREJNÝCH PRÍJMOV

Vzhľadom na rýchle šírenie pandémie koronavírusu neboli orgány schopné dokončiť prebiehajúce celoštátne oceňovanie na účely dane z nehnuteľností (čo je osobitný záväzok vytýčený do polovice roku 2020) včas pre tohtoročný cyklus vymerania dane. To povedie k odloženiu vykonávania širšej reformy dane z nehnuteľností až na rok 2021 a bude to mať fiškálny účinok, ktorý sa prejaví malým zvýšením deficitu približne o 150 miliónov EUR v rámci príjmov za rok 2020. Orgány sa zaviazali preložiť oceňovanie na jeseň s cieľom zosúladiť hodnoty na účely dane z nehnuteľností s trhovými cenami do januára 2021.

Nezávislý orgán pre verejné príjmy stojí v centre doterajšieho úsilia orgánov v oblasti boja proti hospodárskym následkom pandémie koronavírusu. Nezávislý orgán riadi odklady platby daní a splátky daňových dlhov, vedie platformu na vykonávanie vratných záloh a vydáva elektronické potvrdenia o bydlisku s cieľom uľahčiť pohyb osôb s bydliskom na ostrovoch po zavedení opatrení na obmedzenie šírenia nákazy.

Nezávislý orgán je na dobrej ceste k splneniu väčšiny svojich kľúčových ukazovateľov výkonnosti za prvý štvrťrok 2020 a počet jeho zamestnancov sa počas tohto obdobia zvyšoval miernym tempom, hoci ostáva hlboko pod cieľovými hodnotami (osobitný záväzok do konca roku 2019). Vymáhanie pohľadávok pokračovalo v prvom štvrťroku 2020 podobným tempom ako v rovnakom období v minulom roku, kým podiel nových auditov sa zvýšil. Úroveň počtu zamestnancov sa v prvom štvrťroku ďalej zvyšovala a v súčasnosti dosahuje 11 916 v porovnaní so stavom zamestnancov (12 500), ktorý bol stanovený ako cieľ do konca roku 2019.

Pokiaľ ide o doplnkové opatrenia v oblastiach ľudských zdrojov, informačných technológií a potrieb súvisiacich s bývaním, na ktorých sa dohodlo v roku 2019, dosiahol sa iba malý pokrok. Reforma primárneho práva v oblasti ľudských zdrojov je stále nedokončená a harmonogram jej úplného vykonania ovplyvní pandémia koronavírusu. Ešte stále však ostáva stanoviť upravený harmonogram. Pokiaľ ide o infraštruktúru IT a o objasnenie oblastí právomocí nezávislého orgánu, nedosiahol sa nijaký konkrétny pokrok. Očakáva sa, že úsilie v týchto oblastiach sa s rastúcou naliehavosťou zintenzívni, keďže interoperabilitou rozličných databáz by sa posilnila kapacita boja proti daňovým únikom a uľahčil by sa včasný výber daní. Čo sa týka premiestnenia ústredia nezávislého orgánu do jedného sídla, v minulosti určená budova bola prenechaná inému verejnému orgánu. Orgány v súčasnosti plánujú postaviť dve nové budovy na okraji Atén. Nezávislý orgán by tam mohol sídliť vedľa ministerstva financií. Dokončenie výstavby sa očakáva v roku 2024.

Orgány podnikajú kroky na posilnenie prevádzkovej kapacity operačného koordinačného centra, ktoré vedie koordináciu boja proti pašovaniu, a dosiahli pokrok v niekoľkých projektoch zlepšujúcich výber daní a mieru dodržiavania daňových predpisov. Prijatie návrhu ustanovení zameraných na posilnenie kapacity centra a jeho riadenia sa očakáva koncom mája 2020. Orgány plánujú prepracovať colné predpisy, okrem iného s cieľom urýchliť používanie spravodajských metód v rámci operácií boja proti pašovaniu. Spustenie systému elektronickej fakturácie sa očakáva v júli 2020 tak, ako sa plánovalo, a modelový daňový úrad, ktorý získal technickú podporu poskytovanú Európskou komisiou, sa blíži k svojmu dokončeniu, ešte sa však musia nájsť a previesť potrební zamestnanci.

Spoločné stredisko pre výber dlhu na sociálnom zabezpečení ďalej spĺňalo v prvom štvrťroku 2020 svoje ciele v oblasti vymáhania dlhov. Okrem toho boli prijaté právne predpisy stanovujúce klasifikáciu nevymožiteľného dlhu, na ktoré sa už nejaký čas čakalo, a sú v súlade s klasifikáciou nevymožiteľných daňových dlhov.

RIADENIE VEREJNÝCH FINANCIÍ

Pandémia koronavírusu mala nepriaznivý vplyv na vykonávanie plánu v oblasti vyrovnania nedoplatkov, dosiahol sa však pokrok v súvislosti so zlepšením základných procesov a orgány sú naďalej odhodlané dodržať harmonogram stanovený v pláne z októbra 2019. Stav nedoplatkov v januári 2020 bol 1,3 miliardy EUR, čo je o 69 miliónov EUR viac než ich úroveň v decembri 2019 a o 340 miliónov EUR viac než cieľ v oblasti vyrovnania nedoplatkov. Orgány neboli schopné poskytnúť úplné súhrnné údaje za obdobie po januári a oznámili, že stav nedoplatkov v niektorých podsektoroch sa môže dočasne zvýšiť v dôsledku narušení v súvisiacich procesoch s vysokým podielom práce. Orgány však jednako navrhli dve opatrenia, prostredníctvom ktorých by sa malo uhradiť 15 % z celkového stavu nedoplatkov vo chvíli, keď sa znovu obnovia operácie. Ich cieľom je zrýchliť vyrovnávanie nedoplatkov týkajúcich sa poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a umožniť okamžité vyrovnanie určitých prípadov vrátenia dane. S cieľom zabrániť hromadeniu nových nedoplatkov orgány plánujú zaviesť nový systém IT v rámci jednotného fondu sociálneho zabezpečenia (EFKA), ktorého úlohou bude výrazne zrýchliť tempo vyrovnávania nahromadených dôchodkových nárokov. Orgány oznámili zlepšenia centralizovaného systému verejného obstarávania v sektore zdravotnej starostlivosti, realizovali väčšinu odporúčaní gréckeho dvora audítorov a posilňujú vnútornú kontrolu.

Do praxe bol uvedený systém jednotného účtu pokladnice, ktorý poskytuje užitočný prehľad stavu hotovostnej rezervy štátu, a zároveň napreduje aj projekt týkajúci sa prognózovania potreby peňažných prostriedkov (osobitný záväzok do konca roku 2019). Agentúra pre správu verejného dlhu, ministerstvo financií a centrálna banka Grécka sú preto schopné monitorovať veľkú časť pokladničných zostatkov a peňažných tokov verejnej správy takmer v reálnom čase. Pilotný projekt týkajúci sa prognózovania potreby peňažných prostriedkov, ktorý sa vzťahuje na väčšinu hotovostných rezerv štátu, sa realizuje v súlade s návrhom stratégie z marca 2020. Pilotný projekt sa bude postupne vylepšovať a v januári 2021 sa rozšíri na subjekty s rozpočtovými výdavkami prevyšujúcimi 50 miliónov EUR, čo sa považuje za prijateľnú prahovú hodnotu vzhľadom na to, že samotný pilotný projekt sa už teraz vzťahuje na subjekty, v ktorých držbe sa nachádza 70 % celkových hotovostných rezerv štátu.

Vykonávanie reformy účtovej osnovy je vo všeobecnosti na správnej ceste (záväzky do polovice roku 2021 a polovice roku 2022), jej realizácia v rámci rozpočtu na verejné investície však naďalej ostáva problémom. Pandémia koronavírusu spôsobila oneskorenie v procese verejného obstarávania nového systému IT určeného na podporu reformy, avšak celkový harmonogram projektu sa nezmenil. Orgány pripravujú funkčnú klasifikáciu účtovej osnovy s cieľom zabezpečiť súlad s rámcom pre zostavovanie rozpočtu podľa výkonnosti. Pokrok sa dosahuje aj pri vykonávaní klasifikácie účtovej osnovy v rámci plnenia rozpočtu na verejné investície, no na zostavovanie rozpočtu sa v súčasnosti využíva menej podrobná klasifikácia. Orgány sa budú zaoberať ďalšími vylepšeniami pomocou technickej podpory Európskej komisie.

Orgány sa zaviazali, že do konca roku 2020 prijmú novú stratégiu verejného obstarávania na roky 2021 – 2025, ktorá prispeje k udržateľnejšiemu a efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov (doplnkový záväzok). Riadne fungujúci systém verejného obstarávania je kľúčovým prvkom v procese investícií, ktorý bude zásadný pre oživenie hospodárstva po

pandémii koronavírusu. Odstránenie nedostatkov v procese verejného obstarávania by mohlo prispieť k racionalizácii výdavkov verejnej správy, podporiť rast a zaručiť konkurencieschopné podnikateľské prostredie. Orgány sa dohodli na revízii právneho rámca a na vykonávaní v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ.

FINANCOVANIE ŠTÁTU

Potreby dlhovej služby Grécka sú v nadchádzajúcich rokoch malé. Od začiatku pandémie Grécko úspešne vydalo krátkodobé štátne pokladničné poukážky, ako aj dlhodobé dlhopisy, čo svedčí o trvalom prístupe k trhovému financovaniu. Náklady dlhovej služby Grécka v rokoch 2020 a 2021 sú nízke a prevažne sa v nich odzrkadľuje refinancovanie krátkodobých dlhopisov. Po dlhom období oslabovania sa rozpätie nemeckých štátnych dlhopisov s prepuknutím krízy začalo zvyšovať a v polovici marca dosiahlo maximum približne 400 bázických bodov pri desaťročnej splatnosti s vysokou volatilitou. Po oznámení núdzového pandemického programu nákupu aktív Európskej centrálnej banky a po začlenení gréckych štátnych dlhopisov do tohto programu volatilita ustúpila a rozpätie kleslo približne o 200 bázických bodov. Rozpätia sa však pomaly ďalej zvyšovali a koncom apríla dosiahli úrovne, ktoré boli o 130 bázických bodov vyššie než februárové minimá.

Veľké hotovostné rezervy poskytujú vankúš na tlmenie šoku likvidity, ďalšie zintenzívnenie krízy však môže viesť k nezanedbateľnému nárastu potrieb financovania. Hotovostné rezervy sektora verejnej správy dosiahli koncom marca 2020 približne 34 miliárd EUR, z čoho približne 26 miliárd EUR patrí štátu a zvyšok subjektom verejnej správy. Vzhľadom na obmedzené potreby dlhového financovania sú hotovostné rezervy k dispozícii na pohltenie šokov likvidity v nadchádzajúcich mesiacoch. Grécko naznačilo, že plánuje udržať svoju prítomnosť na trhoch s dlhopismi a získať ďalšiu hotovosť, aby sa zabezpečilo pre prípad rizík poklesu financovania. Hlavným rizikom zostáva, že hospodárska činnosť zostane pozastavená aj po máji, čo by si vyžadovalo dodatočné použitie hotovostnej rezervy na začiatku letných mesiacov.

SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE

Grécko preukázalo schopnosť dôrazne reagovať na ohrozenie verejného zdravia zavedením prísneho obmedzenia kontaktov medzi ľuďmi krátko po odhalení prvých prípadov nákazy. Včasným zatvorením obchodov, ktoré nie sú nevyhnutné, a obmedzením nepotrebného pohybu Grécko dalo prednosť verejnému zdraviu a bezpečnosti pacientov. Opatrenia na zabránenie šírenia koronavírusu medzi rizikovými skupinami, ktoré nie sú vystavené len vyššiemu riziku z hľadiska fyzického zdravia, ale aj z hľadiska živobytia a životných podmienok, si vyžadujú dôkladné monitorovanie orgánmi.

Zrealizované štrukturálne reformy a dodatočné finančné prostriedky vo výške 200 miliónov EUR pomáhajú systému zdravotnej starostlivosti reagovať na koronavírus, no z krátkodobého hľadiska môže byť potrebné zabezpečiť viac finančných zdrojov. V minulosti prijaté opatrenia, ktorými sa mal zabezpečiť účinný, dostupný, efektívny a odolný systém zdravotnej starostlivosti (ide napríklad o zavedenie všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti, komplexnej siete primárnej zdravotnej starostlivosti a centralizovaného obstarávania), sa ukazujú ako kľúčové v boji proti pandémii, keďže zabezpečujú ničím nerušený prístup k službám zdravotnej starostlivosti a primeranú ponuku a zásoby zdrojov.

Spätné vymáhanie nákladov (čo je trvalý záväzok) napreduje s oneskoreniami, pričom nie všetky tieto oneskorenia je možné pripísať súčasnej núdzovej situácii. Orgány sa snažia splniť pôvodne dohodnuté ciele, i keď s určitým oneskorením v dôsledku opatrení na zamedzenie šírenia nákazy, hromadia sa však aj niektoré ciele z obdobia pred súčasnou zdravotnou krízou. Orgány síce plánujú prijať opatrenia, aby zamedzili zvyšovaniu súm, ktoré sa majú spätne vymáhať, pravdepodobne však budú potrebné aj ďalšie opatrenia, aby sa tento trend zvrátil. Zavedením oslobodení od spoluúčasti v závislosti od zistených príjmov by sa posilnila ochrana pacientov. O tomto opatrení sa však v súčasnosti neuvažuje.

Zavádzanie primárnej zdravotnej starostlivosti, čo je osobitný záväzok do polovice roku 2020, muselo byť pozastavené vzhľadom na pandémiu koronavírusu. Orgány pracujú na nových nástrojoch na ochranu obyvateľstva, ako je telemedicína, a zvýšili kapacitu nemocničných lôžok prostredníctvom dohôd so súkromným sektorom. Navyše zintenzívnili úsilie, aby prilákali zdravotníckych pracovníkov, predovšetkým lekárov. Zavádzanie reformy sa obnoví po skončení súčasnej krízy, pričom existujúce oddelenia primárnej zdravotnej starostlivosti už boli uvedené do prevádzky v rámci boja proti pandémii.

Centralizované obstarávanie, čo je osobitný záväzok vytýčený do polovice roku 2020, prebieha so zameraním na naliehavé potreby systému zdravotnej starostlivosti. Centrálna správa regionálneho obstarávania zabezpečuje väčšiu efektívnosť, ktorú by bolo možné ďalej podporiť opätovným otvorením strediska pre monitorovanie cien. Hoci sa stále pracuje na návrhu právneho predpisu na transformáciu nového ústredného orgánu pre obstarávanie v oblasti zdravotníctva na súkromnú právnickú osobu, súčasná kríza testuje niektoré prvky nového systému.

Orgány aktualizovali svoj akčný plán na dokončenie zriadenia jednotného fondu sociálneho zabezpečenia (EFKA), čo je osobitný záväzok vytýčený do polovice roku 2020. Cieľom plánu je úplná digitalizácia do konca roku 2020, ktorá povedie k novej prevádzkovej a inštitucionálnej štruktúre. Hlavné organizačné opatrenia, ktoré sa majú dokončiť do konca júna 2020, sa týkajú začlenenia doplnkového dôchodkového fondu (ETEAEP) do jednotného fondu sociálneho zabezpečenia a vytvorenia oddelenia pre dôchodky pre verejný sektor v rámci tohto jednotného fondu a uvedenia tohto oddelenia do prevádzky. Medzi zvyšné organizačné reformy patrí vytvorenie miestnych pobočiek pre poľnohospodárov a samostatne zárobkovo činné osoby. Tieto reformy meškajú z dôvodu pandémie koronavírusu, ich dokončenie je však naplánované do štyroch mesiacov od obnovenia činnosti.

Dohodnutá bola podoba rámca dávok pre osoby so zdravotným postihnutím, čo je osobitný záväzok vytýčený do polovice roku 2019. V nadväznosti na diskusie o najlepších postupoch EÚ sa prijme nový reformný prístup, ktorý bude vychádzať z posudzovania funkčného postihnutia na základe lekárskej prehliadky vykonanej kvalifikovanými odborníkmi. Takéto posudzovanie sa bežne používa v ostatných členských štátoch, pričom plní dvojitú úlohu, a to posúdiť oprávnenosť dávok a poskytnúť konkrétne návrhy na zmiernenie zdravotného postihnutia a rehabilitáciu. Dohodnutý plán vykonávania novej podoby záväzku sa začne pilotným projektom v januári 2021.

V rámci záväzku dokončiť zavádzanie všetkých troch pilierov systému príjmov zo sociálnej solidarity orgány dokončili hodnotenie pilotného projektu nového systému vykonávania aktívnych politík trhu práce, čo je záväzok vytýčený do konca roku 2019, a pripravili úvodné plány na spustenie ďalších pilotných projektov s cieľom rozšíriť nový model. Pri vyhodnotení pilotného projektu Svetovou bankou v súvislosti s technickou

podporou poskytovanou Európskou komisiou sa zistil priestor na zlepšenie, napr. z hľadiska kapacity ľudských zdrojov, zavádzania, administratívnej zložitosti a zberu údajov. Orgány vzali na vedomie závery tohto hodnotenia a teraz pristúpia k rozšíreniu pilotného projektu na ďalšie geografické oblasti s odlišnými charakteristikami trhu práce, k rozšíreniu cieľovej skupiny a posilneniu zberu a analýzy údajov s cieľom získať ďalšie skúsenosti na účely rozsiahlejšieho zavádzania.

Pokiaľ ide o preskúmanie systému dotácií pre miestnu verejnú dopravu, hodnotiaca štúdia (osobitný záväzok do konca roku 2019) bola odložená z dôvodu pandémie koronavírusu, avšak reformné právne predpisy by mali byť v každom prípade hotové do konca septembra 2020.

VÝVOJ VO FINANČNOM SEKTORE

Grécky bankový sektor sa od ukončenia programu stabilizoval a stal sa odolnejším voči otrasom, stále však existujú pretrvávajúce riziká a závažné základné nedostatky, ktoré sa pravdepodobne ešte zhoršia vzhľadom na veľmi negatívny vplyv pandémie koronavírusu. Počas celého roku 2019 sa likvidita nepretržite zvyšovala a zachovala si odolnosť. Kvalita aktív aj bez vplyvu pandémie koronavírusu stále predstavuje veľký problém, a to aj napriek zlepšeniam dosiahnutým v roku 2019. Kapitálová pozícia gréckych bánk je v súlade s kapitálovými požiadavkami, ostáva však vystavená vyšším kapitálovým požiadavkám v blízkej budúcnosti a vo veľkej miere závisí od štátu v dôsledku vysokého podielu odložených daňových úľav v rámci kapitálu bánk. Do konca roku 2019 banky obnovili svoju ziskovosť, tá je však naďalej nízka a nestabilná. Závisí od rastu úverov a je vystavená ďalšiemu zhoršeniu kvality aktív, a do určitej miery volatilite rizikovej prirážky k štátnym dlhopisom.

Tempo znižovania objemu nesplácaných úverov sa v roku 2019 zrýchlilo, ich podiel je však naďalej vysoký. Ich objem na konci roku 2019 dosiahol 68,5 miliardy EUR (40,6 % klientských úverov), čo predstavuje pokles o 13,3 miliardy EUR v porovnaní s predchádzajúcim rokom a ide o sumu o 38,7 miliardy EUR nižšiu než maximum v marci 2016. Vzhľadom na očakávaný nepriaznivý dosah pandémie koronavírusu na sekundárny trh s nesplácanými úvermi existuje ešte väčší tlak na ich úspešnú reštrukturalizáciu prostredníctvom interných postupov bánk s cieľom zachovať trend zlepšovania kvality aktív. Kríza má dosah na stratégie bánk na znižovanie objemu nesplácaných úverov, ktoré sa budú musieť prepracovať. Vykonávanie programu Hercules bolo dočasne odložené, hoci jedna sekuritizačná transakcia sa práve dokončuje. Pozastavený je aj plánovaný predaj nesplácaných úverov, kým opatrenia na vymáhanie dlhov boli dočasne odložené, okrem iného aj z dôvodu zatvorených súdov.

Orgány podnikajú kroky na zachovanie prístupu postihnutých podnikov k financiám, ktoré dopĺňajú iniciatívy na úrovni obchodných bánk a správcov aktív. Vláda poskytla záruky a priame granty, aby pomohla udržať zamestnanosť a likviditu v hospodárstve, čo takisto podporí kvalitu aktív v bankovom sektore po dočasnom dobrovoľnom moratóriu na dlhy, ktoré uplatňujú banky a správcovia aktív. Oznámená flexibilita orgánov dohľadu na európskej úrovni podporí úverovú kapacitu bánk. Z dlhodobého hľadiska bude pre podporovanie životaschopného poskytovania úverov vo fáze oživovania mimoriadne dôležité, aby sa v čo najväčšej miere obmedzil negatívny dosah nesplácaných úverov na kvalitu aktív a aby sa dôsledky nesplácaných úverov riešili ďalej.

Pandémia koronavírusu viedla k odkloneniu zdrojov na všetkých úrovniach verejnej správy, v dôsledku čoho sa zbrzdil pokrok a vznikli oneskorenia vo vykonávaní reforiem finančného sektora. Orgány sú však naďalej odhodlané harmonizovať rámec platobnej neschopnosti a zlepšovať existujúce nástroje na riešenie nesplácaných úverov. Táto skutočnosť je vítaná, keďže vzhľadom na pandémiu koronavírusu je čoraz viac dôležitý účinný rámec platobnej neschopnosti. Ďalej uvedené opatrenia sa monitorujú a posudzujú ako súčasť trvalého záväzku v oblasti finančnej politiky.

- **Orgány pokročili pri príprave nového zákona o platobnej neschopnosti.** Nový zákon bude zahŕňať režimy platobnej neschopnosti právnických a fyzických osôb. Očakáva sa, že bude prijatý do konca júna a účinnosť nadobudne 1. januára 2021. Hoci úplné posúdenie bude možné až vtedy, keď bude k dispozícii ustálené znenie, súčasný návrh predstavuje vítanú modernizáciu a zjednotenie práva v oblasti platobnej neschopnosti na základe najlepších medzinárodných postupov. Kľúčovou požiadavkou účinného uplatňovania zákona bude spoľahlivý rámec spracovania a presadzovania, a to tak z hľadiska legislatívnej kapacity, ako aj z hľadiska vykonávacej kapacity v praxi. Návrh zákona obsahuje aj návrh programu predaja a spätného prenájmu, prostredníctvom ktorého by subjekt vo vlastníctve štátu mohol kúpiť hlavnú nehnuteľnosť na bývanie oprávneného dlžníka a prenajať ju späť tomuto dlžníkovi s možnosťou vykúpenia nehnuteľnosti, pričom zraniteľní oprávnení dlžníci by mali nárok na dotácie na nájomné za spätne prenajímanú nehnuteľnosť. Hoci podobné programy existujú v iných krajinách (napríklad v Írsku), návrh predstavuje riziko vzniku významnej účasti verejného sektora na trhu s nehnuteľnosťami, ako aj fiškálne riziká, čo si vyžaduje veľkú opatrnosť, pokiaľ sa bude pokračovať touto cestou. Program vo svojej súčasnej navrhovanej podobe vyvoláva aj otázky týkajúce sa vykonateľnosti, zamerania rozsahu/zamerania na príjemcov a prípadného prekrývania s inými nástrojmi.

- **Orgány schválili trojmesačné predĺženie programu na ochranu hlavnej nehnuteľnosti na bývanie, ktorého platnosť mala uplynúť v apríli, a to až do konca júla.** Rozhodnutie bolo prijaté aj napriek slabej odozve na program a dôvodom jeho prijatia bolo to, že žiadatelia mali problém so včasným podaním žiadosti z dôvodu pandémie. Pokiaľ ide o úvery, na ktoré sa program vzťahuje, alebo kritériá oprávnenosti, neurobili sa žiadne úpravy. Orgány takisto oznámili zámer predĺžiť lehotu uplatňovania mechanizmu mimosúdneho riešenia až do konca júla.

- **V záujme zmiernenia dosahu na sociálne skupiny, ktorých sa pandémia koronavírusu dotkla z finančného hľadiska, orgány oznámili dočasnú podporu na splátky hypotekárnych, spotrebiteľských a podnikových úverov zabezpečených hlavnou nehnuteľnosťou na bývanie.** Mechanizmus, ktorý sa líši od vyššie uvedeného programu predaja a spätného prenájmu v rámci zákona o platobnej neschopnosti, bude k dispozícii pre oprávnené fyzické osoby a bude sa týkať splácaných úverov, nesplácaných expozícií s pozmenenou splatnosťou a iných nesplácaných expozícií na základe špecifického koncového dátumu. Žiadosti bude možné podávať počas jedného mesiaca od 1. júla 2020 a program bude k dispozícii iba dlžníkom zasiahnutým pandémiou. Nevyhnutnou požiadavkou účasti na programe bude to, aby sa dotknuté úvery reštrukturalizovali na základe dohody medzi bankami a dlžníkmi. Banky rozšíria ponuku reštrukturalizácií na základe voľného uváženia. Vzhľadom na široký okruh oprávnených úverov bude nevyhnutné zaviesť silné záruky, aby sa zabezpečilo, že reštrukturalizovať sa budú iba životaschopné úvery a že sa zmiernia negatívne vplyvy na platobnú disciplínu.

- **Orgány predložili akčný plán a zodpovedajúci legislatívny návrh na urýchlené riešenie nevybavených prípadov platobnej neschopnosti domácností, ktorých počet sa ešte viac zvýšil v dôsledku pozastavenia súdnych konaní.** Orgány sa zaviazali prijať ustanovenia potrebné na vykonanie tohto plánu do konca mája 2020, pričom tvrdili, že elektronická platforma, ktorá by umožnila nahradiť vzdialené dátumy pojednávania skoršími dátumami, môže byť uvedená do praxe do 45 dní od prijatia právneho predpisu.

- **Orgány podnikajú kroky, ktoré sa považujú za uskutočniteľné v súčasnej kritickej chvíli, s cieľom implementovať štvorročný akčný plán na riešenie nevybavených prípadov uplatnených štátnych záruk, ktorých je aj naďalej veľa.** Preskúmanie a očakávané platby nárokov za prvý štvrťrok 2020 prebiehajú podľa plánu, zatiaľ čo zriaďovanie archívu elektronických spisov sa začiatkom mája vylepšilo vďaka sekundárnym právnym predpisom. Začalo sa preraďovanie zamestnancov a iných zdrojov, no vybavovanie pohľadávok sa spomalilo vzhľadom na obmedzenia spôsobené pandémiou. Orgány majú v úmysle čo najviac zrýchliť vybavovanie pohľadávok v druhej polovici roku 2020 v porovnaní so stanovenými cieľmi a zároveň preskúmajú spôsoby, ako ďalej prednostne uskutočňovať rozvrh platieb do roku 2023. Urýchlenie vybavovania pohľadávok ešte v tomto roku by podporilo likviditu bankového sektora.

- **Vykonávanie elektronických aukcií sa zastavilo v dôsledku zatvorenia súdov a notárskych úradov, prebiehajú však práce na budúcom zlepšovaní procesu.** Orgány predstavili prehľad pozmeňujúcich návrhov občianskeho súdneho poriadku s cieľom odstrániť procesné prekážky, ako aj návrhy, ktoré majú zlepšiť používateľskú ústretovosť platformy elektronických aukcií. Potrebné zmeny právnych predpisov vypracuje výbor pre prípravu právnych predpisov v rámci prebiehajúcej revízie občianskeho súdneho poriadku, ktorý má dokončiť svoju prácu a predložiť dôvodovú správu do konca septembra 2020, a nie do konca marca, ako sa pôvodne plánovalo.

Helénsky fond finančnej stability sa zapojil do iniciatív zacielených na lepšie hodnotenie a monitorovanie účinkov pandémie koronavírusu na finančnú situáciu bánk systémového významu. Pandémia si vyžiadala, aby fond posilnil svoje úlohy v oblasti monitorovania (a prípadne aj úlohy v iných oblastiach) v súčasnom právnom rámci.

TRH PRÁCE

Pandémia začala mať závažný vplyv na trh práce a orgány prijímajú široký okruh opatrení, aby minimalizovali straty pracovných miest a dlhodobé hospodárske škody. Medzi tieto opatrenia patrí väčšia pružnosť pracovného času a špeciálna rodičovská dovolenka súvisiaca s uzatvorením škôl; dočasný zákaz prepúšťania z práce pre zamestnávateľov v spojení s príspevkom na mzdy zamestnancov dotknutých vládou nariadeným pozastavením činností (v súčasnosti ide celkovo až o 1,7 milióna zamestnancov súkromného sektora a 500 000 samostatne zárobkovo činných osôb); a predĺženie vyplácania dávok v nezamestnanosti až do konca mája. Orgány takisto zvažujú zavedenie nového, širšieho dočasného režimu skráteného pracovného času, ktorý spoločnostiam poskytuje väčšiu pružnosť na úpravu pracovného času, pričom pracovníci dostávajú čiastočnú kompenzáciu za neodpracované hodiny. Rozhodnutie o presnej podobe a načasovaní bude vychádzať z fiškálnych nákladov. Režim bude zrejme oprávnený na podporu z európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) alebo z iných iniciatív (Európsky sociálny fond).

Orgány dokončili vykonávanie akčného plánu na boj proti nedeklarovanej práci na roky 2017 – 2019, čo je osobitný záväzok vytýčený do konca roku 2019, a teraz budú vykonávať nadväzujúci plán. Plán následného akčného plánu by sa mal prijať v krátkom čase.

So zreteľom na pandémiu koronavírusu sa orgány na základe dohody so sociálnymi partnermi rozhodli posunúť lehotu aktualizácie minimálnej mzdy z júna 2020 na január 2021. Podľa predbežného hodnotenia značného zvýšenia minimálnej mzdy v roku 2019 vypracovaného Svetovou bankou existujú obmedzené dôkazy, že by sa zamestnanosť a nezamestnanosť v sektoroch s vysokým podielom pracovníkov s minimálnou mzdou zmenili v porovnaní so sektormi zamestnávajúcimi pracovníkov s vyššími mzdami, hoci ďalšia analýza by bola oprávnená. Pandémia koronavírusu vyvoláva vzhľadom na budúcnosť vysokú neistotu a narúša harmonogram konzultačného procesu predpokladaného v právnom rámci. Všetky subjekty zapojené do procesu preto požiadali vládu o odloženie aktualizácie minimálnej mzdy na január 2021, čo je rozumné.

TRHY S VÝROBKAMI A KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Orgány pokračujú v práci na zlepšovaní podmienok hospodárskeho rámca a zvyšovaní konkurencieschopnosti napriek meniacim sa prioritám a ťažkostiam, ktorým musia čeliť vzhľadom na pandémiu koronavírusu. Ich činnosť je kľúčová v záujme zabezpečenia toho, aby sa grécke hospodárstvo dostalo zo súčasnej situácie s pevným základom a aby bolo schopné spoľahlivého a udržateľného oživenia. Počas pandémie bolo nevyhnutné primeraným spôsobom presmerovať značné prostriedky na zabezpečenie kontinuity činností, čo poslúžilo ako katalyzátor pokroku v rámci agendy elektronickej správy vecí verejných. Orgány sa zaviazali podniknúť **doplnkové činnosti** v rámci digitálnych iniciatív s cieľom ešte viac zmierniť administratívnu záťaž pre podniky a občanov, ako aj zvýšiť transparentnosť pre investorov, pokiaľ ide o pravidlá využívania pôdy. Pokiaľ ide o hospodársku diplomaciu, bezprostredná pozornosť sa presunula na boj proti pandémii, kým opatrenia na podporu vývozu vrátane prípravy krátkodobej a strednodobej stratégie napredujú ďalej. Kľúčové bude rozhodné vykonávanie, a to aj prostredníctvom rýchleho prijatia právnych predpisov na konsolidáciu povinností na ministerstve zahraničných vecí a zriadenia potrebných medzirezortných štruktúr riadenia.

Práca na udeľovaní investičných povolení postupuje zároveň na viacerých frontoch napriek oneskoreniam spôsobeným faktormi, nad ktorými orgány zväčša nemajú kontrolu, hoci riziká ostávajú. Vývoj týkajúci sa osobitných záväzkov nebol rovnomerný. Tender na systém IT na podporu reformy udeľovania investičných povolení, čo je osobitný záväzok vytýčený do konca roku 2019, sa oneskoril z dôvodu súdnych rozhodnutí. Práca na vykonávaní rámcového zákona o inšpekciách a ďalšom zjednodušení postupov, čo je osobitný záväzok vytýčený do polovice roku 2020, napreduje aj napriek niekoľkým oneskoreniam, ktoré je možné do určitej miery pripísať pandémii koronavírusu. Orgány sa zároveň usilujú o dokončenie revízie klasifikácie narušení práv do polovice roku 2020, teda v dostatočnom časovom predstihu pred uplynutím lehoty osobitného záväzku vytýčeného do polovice roku 2021. Orgány navyše prijali právne predpisy na zlepšenie procesu udeľovania environmentálnych povolení a pracujú na sekundárnych právnych predpisoch na certifikáciu externých inšpektorov a environmentálnych hodnotiteľov, ktoré mali byť dokončené do polovice roku 2020. Z hľadiska správy ďalšie posilnenie medzirezortnej koordinácie pomôže pri zabezpečovaní nepretržitého vykonávania reformy udeľovania investičných povolení vo všetkých sektoroch.

Pokiaľ ide o ďalšie zlepšovanie podnikateľského prostredia, orgány sa zaoberajú doplnkovými činnosťami s cieľom znížiť byrokraciu, pomôcť pri stanovení jasných pravidiel interakcie medzi vládou a podnikmi a zvýšiť predvídateľnosť hospodárskych transakcií. S pomocou technickej podpory Európskej komisie sa orgány zamerajú na zlepšenie výsledkov Grécka v súvislosti s ukazovateľmi podnikania Svetovej banky, pričom budú zároveň pracovať na identifikácií problémov a zlepšovaní relevantných aspektov neuvedených v rozsahu tohto projektu.

Pandémia koronavírusu negatívne zasiahla projekt katastra nehnuteľností a pokiaľ budú opatrenia na obmedzenie šírenia nákazy trvať ďalej, hrozí ďalšie oneskorenie nedávno aktualizovaného plánu. Napredujú práce na niekoľkých pracovných postupoch, ako je napríklad obsadzovanie pozícií vo vyššom manažmente, príprava podnikovej stratégie gréckeho katastrálneho úradu, technické špecifikácie stratégie digitalizácie archívu a udelenie posledných piatich zmlúv. Prijímanie špecializovaných zamestnancov stále predstavuje problém a v máji bola prijatá zmena právneho predpisu, ktorá tento proces uľahčuje. Otvorenie regionálnych katastrálnych úradov bolo pozastavené a úrady začnú znovu fungovať, keď sa situácia vráti do normálu. Verejná prezentácia všetkých zvyšných lesných máp, ktorá sa mala začať v januári 2020 a postupne sa mala dokončiť do júna 2020, bola pozastavená z dôvodu, ktorý nesúvisí s pandémiou koronavírusu. Táto skutočnosť je znepokojujúca, keďže hrozí, že oneskorenie v nahrávaní máp ovplyvní dokončenie katastrálnych máp ako celku.

Pandémia koronavírusu má dosah na grécky sektor energetiky vzhľadom na nižšie ceny ropy a zemného plynu, ako aj vzhľadom na opatrenia na obmedzenie kontaktov medzi ľuďmi, ktoré ovplyvnili štruktúru dopytu a určité technické projekty; zapríčinila aj problém s likviditou účastníkov trhu vzhľadom na spomalenie úhrady faktúr. Jedným z dôsledkov je oneskorenie cieľového modelu „*go-live*“, čo je záväzok vytýčený do polovice roka 2020, a to pre problémy s realizáciou technického projektu pre vyrovnávací trh, ktoré súvisia s ťažkosťami dodávateľov umiestniť zamestnancov v dôsledku opatrení na zamedzenie šírenia nákazy. Grécko však jednako dosiahlo pokrok na viacerých frontoch, najmä pri spustení forwardového trhu s elektrickou energiou. Zhoršenie neplatenia faktúr na spotrebiteľskom trhu hrozí krízou likvidity medzi poskytovateľmi energií a doteraz orgány reagovali opatreniami, ktoré sú zamerané na zmiernenie tohto tlaku bez narušenia trhu. V polovici obdobia ostáva rozvrh prác Grécka na vyraďovaní hnedouhoľných elektrární z prevádzky zatiaľ bez zmien a Grécko naznačilo úmysel vyvinúť na tento projekt maximálne úsilie. V dôsledku nižších cien za energie a nižších cien pri obchodovaní s emisiami v rámci EÚ sa pod mimoriadny tlak dostal aj osobitný účet pre obnoviteľné zdroje energie.

Pokračujú diskusie o osobitostiach protitrustových nápravných opatrení s cieľom predstaviť návrh, ktorý je možné testovať na trhu, čo je kľúčový krok ku konečnému zavedeniu nápravného opatrenia a k dokončeniu tohto záväzku do konca roku 2020. Cieľom štrukturálneho nápravného opatrenia je to, aby bol schopný zvýšiť konkurencieschopnosť na všetkých úrovniach trhu a aby príliš neuprednostňoval konkrétny profil používateľa, a teda aby riešil obavy v oblasti protitrustových opatrení, ktoré vyvoláva neustály výlučný prístup štátnej energetickej spoločnosti k základným zdrojom energie. Tento kľúčový záväzok navrhovaný ako alternatíva k neúspešnému odčleneniu dvoch hnedouhoľných elektrární spoločnosti, bude dôležitý pri otváraní trhu pre konkurenciu a pri stimulovaní nových investícií počas energetickej transformácie Grécka.

Grécky národný plán v oblasti energetiky a klímy je v súčasnosti predmetom preskúmania v Európskej komisii. Tento ambiciózny plán na vyradenie hnedouhoľných zariadení z prevádzky si vyžiada vyššiu mieru zavádzania obnoviteľných zdrojov energie

a plynu ako náhradnej energie a regionálny plán na riešenie sociálno-ekonomických problémov. Pripravovaný zákon o udeľovaní povolení zameraný na zlepšenie prípravy a rozvoja projektov energie z obnoviteľných zdrojov prispeje k tomuto cieľu. Kľúčom k úspechu plánu vyraďovania z prevádzky bude transformácia po vyradení hnedouhoľných zariadení z prevádzky v oblastiach osobitne závislých od tohto sektora. Grécko vytvorilo medzirezortný výbor na vypracovanie hlavného plánu pre spravodlivú transformáciu, podľa ktorého sa má riadiť tento projekt, ktorý podporuje Mechanizmus spravodlivej transformácie EÚ.

Pokiaľ ide o sektor dopravy, orgány prijali hlavný plán národnej dopravy a pristúpili k jeho ďalšej špecifikácii na regionálnej úrovni. Špecifikácia hlavného plánu národnej dopravy je základnou podmienkou nadchádzajúceho programového obdobia štrukturálnych fondov pre komplexné plánovanie dopravy a pomôže pri zavádzaní plánu realizácie projektov v nasledujúcom programovom období. Orgány takisto podnikli kroky na zlepšenie poskytovaných podmienok dopravy v Solúne prostredníctvom koncesnej zmluvy so spoločným podnikom pre regionálnu dopravu (KTEL) **a** pripravujú strategický plán pre budúcu reformu zahŕňajúcu solúnske metro.

HELÉNSKA SPOLOČNOSŤ PRE MAJETOK A ÚČASTI A PRIVATIZÁCIA

Pandémia koronavírusu nevyhnutne ovplyvnila fungovanie Helénskej spoločnosti pre majetok a účasti (HCAP) a jej portfólio podnikov a viedla k prispôsobeniam a/alebo zmene jej priorít, ako aj rozvrhu časti gréckych záväzkov. Hoci orgány pokračujú vo svojej rozhodnej spolupráci so spoločnosťou, prijatie aktualizovaných ministerských usmernení, ktoré sú potrebné na pokračovanie vykonávania strategického plánu spoločnosti (trvalý záväzok), ako aj plánovaná aktualizácia jej plánu činností, sa odkladajú dovtedy, kým sa ustáli situácia v súvislosti s koronavírusom. Pokiaľ ide o vykonávanie koordinačného mechanizmu, mandáty príslušných štátom vlastnených podnikov schválil výbor vlády 12. marca, v tejto chvíli sa však neodporúča dokončenie vyhlásenia o záväzkoch pre každý podnik, a to opäť z dôvodu neistoty spôsobenej koronavírusom. Spoločnosť pokračovala v zlepšovaní správy a riadenia štátom vlastnených podnikov prostredníctvom preskúmaní správnej rady a vymenúvania. Kľúčová výzva súvisí s významnými prevádzkovými a finančnými otázkami týkajúcimi sa gréckej pošty. Pandémia takisto obmedzí zlepšenia výsledkov portfólia nehnuteľností spoločnosti v roku 2020, hoci prevádzkové zlepšenia by mali ostať uskutočniteľné. Technická práca v súvislosti s prevodom olympijského atletického centra v Aténach na spoločnosť pokračovala predložením správy technického poradcu v apríli 2020.

Súčasnou prioritou spoločnosti je zabezpečenie trvalej prevádzky verejných podnikov v kľúčových sektoroch a zdravie a bezpečnosť zamestnancov. V tejto súvislosti je prvoradé neprerušované poskytovanie elektrickej energie, vody a poštových služieb, ako aj zabezpečenie kontinuity činností systémov verejnej dopravy a centrálnych trhov v Aténach a Solúne. Predpokladá sa, že negatívne hospodárske následky pandémie koronavírusu budú obzvlášť závažné v prípade aténskej organizácie mestskej dopravy a gréckej pošty.

Dynamiku privatizačného procesu pozorovanú v predchádzajúcich mesiacoch nebolo možné udržať vzhľadom na pandémiu koronavírusu. Pandémia ovplyvňuje vykonávanie programu privatizácie mnohými spôsobmi, okrem iného aj prostredníctvom ťažkostí pri spolupráci s potenciálnymi investormi, ovplyvňuje oceňovanie aktív, nižšiu administratívnu kapacitu na vykonávanie nevyhnutných opatrení a prerušovanie stavebných prác.

Napriek celkovo negatívnemu obchodnému prostrediu spôsobenému pandémiou Fond rozvoja majetku Helénskej republiky napreduje opatreniami na dosiahnutie splatnosti svojich transakcií a orgány ho v tom podporujú a za seba prijímajú požadované opatrenia. V dôsledku toho bude možné spustiť ďalšie kroky v príslušných transakciách v čase, keď sa situácia vráti do normálu. V tejto fáze je situácia týkajúca sa prebiehajúcich transakcií takáto:

- **Hellinikon (osobitný záväzok do roku 2018):** Napriek pokračovaniu silného záväzku orgánov pokračovať v úsilí o vytvorenie podmienok s cieľom umožniť prevod podielov na uprednostňovaného investora (Lamda), finančná závierka je oneskorená v dôsledku komplikácií postupu verejného obstarávania na udelenie licencie na prevádzku kasína. Po zamietnutí prvého odvolania vylúčený uchádzač podal na štátnu radu návrh na výmaz zároveň s návrhom na predbežné opatrenia. Štátna rada návrh na predbežné opatrenia zamietla 7. mája 2020. Tým sa otvára cesta na pokračovanie v postupe verejného obstarávania, hoci jeho dokončenie musí počkať na rozhodnutie štátnej rady vo veci návrhu na výmaz. Orgány vykonávajú kroky na riešenie zvyšných nevyriešených otázok.

- **Prístav Alimos (osobitný záväzok do polovice roku 2019):** Prístav Alimos je jeden z najväčších prístavov v juhovýchodnom Stredozemnom mori a nachádza sa na juhovýchodnom nábreží Atén. Vládny akt, ktorým sa povoľuje podpísanie koncesnej zmluvy, bol uverejnený v úradnom vestníku 7. apríla 2020 a koncesnú zmluvu podpísali všetky zainteresované strany 13. mája 2020. Finančná závierka transakcie sa očakáva do 120 dní od podpísania koncesnej zmluvy.

- **Hellenic Petroleum (osobitný záväzok do polovice roku 2019):** Orgány ešte rozhodnú o prístupe, ktorý má nasledovať po nevydarenom prvom verejnom obstarávaní v polovici roku 2019. Fond zvažuje všetky možnosti. Po nedávnom výraznom poklese kapitalizačnej hodnoty spoločnosti však fond považoval za vhodné odložiť ďalšiu transakciu na neskôr.

- **Predaj 30 % aténskeho medzinárodného letiska (osobitný záväzok do konca roku 2019):** Na konci januára 2020 bolo deväť investičných strán považovaných za oprávnené pristúpiť k fáze záväzných ponúk. Z dôvodu pandémie sa však lehota na predloženie záväzných ponúk musela upraviť a proces sa obnoví po zlepšení situácie.

- **Spoločnosť Public Gas Corporation – DEPA Commercial (osobitný záväzok do konca roku 2019) – DEPA Infrastructure (osobitný záväzok do polovice roku 2021):** Dosiahol sa priaznivý pokrok, pričom obidve verejné obstarávania vyvolali silný investičný záujem. V každom z týchto dvoch medzinárodných tendroch podalo vyjadrenie záujmu deväť zainteresovaných strán. Ich vyhodnocovanie prebieha, ale spustenie fázy záväzných ponúk v prípade obidvoch transakcií je oneskorené v dôsledku pandémie koronavírusu.

- **Egnatia (osobitný záväzok do konca roku 2019):** Orgány zdôraznili svoj záväzok pokračovať v transakcii a v apríli a začiatkom mája 2020 prijali niekoľko opatrení vrátane podpísania spoločného ministerského rozhodnutia o kľúčových prvkoch koncesnej zmluvy a o ďalších administratívnych krokoch. Orgány a spoločnosť Egnatia S.A. majú zatiaľ pokračovať vykonávaním všetkých zostávajúcich prebiehajúcich konaní týkajúcich sa opisu výkonov pre mosty, aby sa mohli považovať za bezpečné, udelenia povolenia pre tunely, dokončenia výstavby všetkých mýtnych staníc a vyriešenia otvorených otázok spoločnosťou Egnatia S.A., ktoré

súvisia so zmluvami na štyri motoristické čerpacie stanice, ktoré boli neaktívne od roku 2011.

- **Regionálne prístavy (osobitný záväzok do konca roku 2019):** Po dlhom období odkladu sa v posledných mesiacoch dosiahol priaznivý pokrok, pričom fond mohol pružne navrhovať podobu transakcií v jednotlivých prípadoch a mohol začať prípravné práce na verejnom obstarávaní v prípade štyroch prístavov. Z dôvodu nepriaznivého prostredia sa však považovalo za logické odložiť začiatok transakcií.

VEREJNÁ SPRÁVA

Verejná správa stojí pri riešení pandémie koronavírusu pred dvojitým problémom, keďže predstavuje hlavnú silu v rámci reakcie orgánov a zároveň čelí zreteľným kapacitným obmedzeniam. Vo všeobecnosti reakcia verejnej správy umožnila, aby kľúčové služby, od ktorých občania a podniky závisia, pokračovali prevažne bez prerušenia. Ich činnosť podporilo aj spustenie niekoľkých digitálnych nástrojov počas obdobia ochranných opatrení.

Orgány dosiahli pokrok pri obsadzovaní pozícií vyšších riadiacich pracovníkov a pri posilnení celkového rámca, hoci tento proces narušila pandémia koronavírusu a pretrvávajú určité obavy. Dokončilo sa vymenovanie trinástich nových stálych tajomníkov, kým proces výberu riaditeľov bol dočasne prerušený. V marci 2020 orgány prijali právne ustanovenia rozširujúce proces výberu z ústredia aj na miestnu úroveň, čo je vítané. Vypracovaný bol aj návrh právneho predpisu na zriadenie jednotného výberového konania na pozície vyšších riadiacich pracovníkov v subjektoch verejného sektora, ktorý by mal nadobudnúť účinnosť v septembri 2020. Plánuje sa, že najvyššia rada pre výber štátnych zamestnancov bude zohrávať ústrednú úlohu vo výberovom konaní, čo je vítaný krok. Problematickejšie je to, že sa nepokročilo v prebiehajúcich výberových konaniach do štruktúr spravujúcich štrukturálne fondy EÚ (národný strategický referenčný rámec) a plány na zrušenie tohto procesu a začatie nového procesu by mohli ovplyvniť stabilitu a účinné fungovanie zavedených systémov riadenia a kontroly; orgánom sa odporúča, aby zvážili iné možnosti.

Vo všeobecnosti sa pri vypracúvaní systému riadenia ľudských zdrojov dosiahol dobrý pokrok vrátane dokončenia značného počtu digitálnych organigramov a opisov pracovného miesta (osobitný záväzok do konca roku 2019). Do polovice marca subjekty verejnej správy, tvoriace približne dve tretiny všetkých zamestnancov, dokončili digitálne organigramy, pričom prepojenie medzi opisom pracovného miesta a osobou zastávajúcou dané miesto bolo potvrdené v prípade 75 % obsadených pozícií. Verejné obstarávanie na podporné služby pre systém ľudských zdrojov financované z EÚ sa malo začať do júna 2020, kým vylepšenie databázy sčítania ľudu pokračuje ako priebežné riešenie. Cyklus mobility na rok 2020 bol spustený v súlade s novým právnym predpisom zameraným na ďalšie zlepšenie jeho reformy, najmä posilnením prepojenia medzi programom mobility a ročným plánom prijímania nových pracovníkov. Cyklus posudzovania výkonnosti za rok 2019 bol odložený z dôvodu pandémie, orgány však napredujú s plánmi na posilnenie rámca posudzovania a na jeho prepojenie s ročnými akčnými plánmi každého ministerstva a procesom výberu riadiacich pracovníkov.

Orgány sa zaviazali, že posilnia systém výberu pracovníkov prostredníctvom aktualizácie vykonávacieho právneho predpisu najvyššej rady pre výber civilných pracovníkov a zvýšia celkovú kapacitu tohto systému (doplnkový záväzok). Nový

záväzok zahŕňa revidovaný právny predpis, ktorý sa má prijať do októbra 2020 a podrobný akčný plán na reorganizáciu rady sa dokončí do konca roku 2020, pričom vykonávanie špecifických kľúčových opatrení sa bude monitorovať od roku 2021. Práce sa už začali, pričom bolo vymedzených niekoľko pracovných postupov vrátane postupu podávania žiadostí, osobitných ustanovení týkajúcich sa prijímania pracovníkov (vrátane dočasných pracovníkov) a organizačných otázok.

Orgány sa snažia dosiahnuť pokrok v prebiehajúcich prácach na právnej kodifikácii, a to aj napriek súčasným narušeniam. Znovu bol zriadený ústredný kodifikačný výbor a očakáva sa, že zohrá kľúčovú úlohu pri presadzovaní projektu právnej kodifikácie. Z dôvodu pandémie koronavírusu orgány mierne posunuli svoje plány na prijatie nového kodifikačného zákona týkajúceho sa zákonníka práce a zákonníka regulačných predpisov v oblasti práce (**osobitný záväzok do polovice roku 2020**), zaviazali sa však prijať nový kodifikačný zákon do septembra 2020. Očakáva sa, že verejné obstarávanie týkajúce sa hlavného projektu na vytvorenie národnej brány pre právnu kodifikáciu (**osobitný záväzok do polovice roku 2020**), sa začne v krátkom čase.

Vykonávanie zákona o výkonnej štátnej moci napreduje. Po prvé, orgány prijali podrobnú legislatívnu metodickú príručku a šablónu na komplexné posúdenie vplyvu, ktoré boli vypracované s technickou podporou Európskej komisie a ktoré sú kľúčovými nástrojmi na presadzovanie ustanovení dobrej tvorby právnych predpisov, ktoré nadobudli účinnosť v januári 2020. Po druhé, podľa predbežných zistení sa delegovanie podpisovacích právomocí na nepolitickú úroveň, ktoré nadobudlo účinnosť vo februári 2020, uplatňuje účinne v celej ústrednej správe. To znamená veľkú reformu jadra verejnej správy a odhaduje sa, že približne 80 % všetkých rozhodnutí prijatých na každom ministerstve sa bude podpisovať na administratívnej úrovni.

Prijímanie stálych zamestnancov v roku 2019 prebiehalo v súlade s plánom zamestnávania a plán zamestnávania na rok 2020 dodržiava pravidlo obsadzovania uvoľnených miest (v pomere 1:1). Zároveň sa vzhľadom na prudké zvýšenie dočasných pracovníkov od roku 2018 orgány dohodli na novom doplnkovom záväzku, že od roku 2021 sa obnoví strop dočasných pracovníkov. Hoci sa počet dočasných pracovníkov od polovice roku 2019, kedy dosiahol svoje maximum, znižuje, ostáva vysoko nad úrovňou z roku 2018, keď Grécko ukončilo program Európskeho mechanizmu pre stabilitu. Nový záväzok by mal pomôcť orgánom v ich ambícii posilniť ústrednú kontrolu nad postupmi prijímania nových pracovníkov. Znepokojenie vyvoláva nedávno prijaté ustanovenie, ktorým sa konkrétne miestne subjekty vynímajú z pôsobnosti jednotného platobného orgánu. V záujme prebiehajúcej tretej a poslednej fázy reformy systému odmeňovania je dôležité, aby pôsobnosť jednotného platobného orgánu zostala nedotknutá.

SPRAVODLIVOSŤ A BOJ PROTI KORUPCII

V rámci projektu na posilnenie elektronickej justície sa určitý pokrok zaznamenal pri prechode na povinné elektronické podanie a spracovanie právnych dokumentov v občianskoprávnych a trestnoprávnych jurisdikciách a pri elektronickom vydávaní súdnych osvedčení a rozhodnutí. Hoci je elektronické podanie povinné v prípade správnych súdov od 1. januára 2021, v občianskoprávnych a trestnoprávnych jurisdikciách ostáva nepovinné a je dostupné iba čiastočne. Orgány sa zaviazali do polovice roku 2020 vypracovať akčný plán na zavedenie elektronického podania vo všetkých občianskoprávnych a trestnoprávnych jurisdikciách, pričom sledujú súčasnú územnú a tematickú situáciu a stanovujú harmonogram. Základnou podmienkou pre všeobecné a povinné elektronické

podanie je, aby sudcovia, pracovníci správnych súdov a príslušníci právnického povolania získali osvedčené digitálne podpisy, a orgány sa zaviazali, že na tento účel prijmú opatrenia, ktoré to umožnia.

Orgány 15. apríla 2020 uverejnili dlho meškajúcu výzvu na predkladanie ponúk v druhej fáze integrovaného systému riadenia súdnych prípadov, ktorá predstavuje osobitný záväzok do polovice roku 2020. Ponuky sa majú predložiť do 26. mája 2020 a súťaž o zadanie zákazky sa uskutoční 1. júna 2020. Plnenie zmluvného projektu sa má podľa plánu dokončiť do 36 mesiacov od podpísania zmluvy.

Posledná fáza nadobudnutia účinnosti povinného rámca pre mediáciu bola dokončená v marci. Účinky nového rámca bude z dôvodu pozastavenia fungovania súdov v súvislosti s pandémiou koronavírusu možné vyhodnotiť až neskôr v roku 2020.

Orgány takisto pokročili s iniciatívou na vytvorenie špecializovaných komôr na občianskych a správnych súdoch (doplnkový záväzok). Nové komory sa budú zaoberať osobitnými kategóriami prípadov a budú na nich pracovať sudcovia s príslušnou odbornou praxou alebo akademickými titulmi.

Prevádzková kapacita národného orgánu pre transparentnosť sa postupne zvyšuje tak, aby bol plne funkčný do novembra 2020. Národný orgán pre transparentnosť pozorne monitoruje vykonávanie národného protikorupčného akčného plánu, ktorý má zatiaľ dobré výsledky, a s gréckym dvorom audítorov spolupracuje na posilnení systémov vnútornej kontroly na ústrednej aj na miestnej úrovni. Orgán sa takisto zúčastňuje na dohľade nad financovaním politických strán a kontroluje majetkové priznania. Orgány sa zaviazali, že budú podávať stručné správy o aktuálnom vykonávaní inštitucionálneho rámca o financovaní politických strán. Odporúčania Skupiny štátov proti korupcii posúdi špecializovaný výbor, ktorý do decembra 2020 navrhne všetky potrebné legislatívne zmeny.